

PLASTİK SANATLAR SERGİ

FOTOĞRAF: HÜSEYİN ÖZDEMİR

Tuvalde büyüyen kız çocuğu

AYŞEGÜL OĞUZ
aysegulo@gmail.com

Banu Birecikligil, kimi zaman rüyaları, kimi zaman masalları anımsatan resimleriyle hikayesini anlatmaya devam ediyor. Sanatçı yeni sergisi "Kristal Küre"de bu kez çocukluğuna duyduğu özlemi değil, bugünü ve değişimi anlatıyor.

ÖNCE bir hatırlatma... Banu Birecikligil, 2005-2009 yılları arasında dört sergi açtı. Her biri dört kısa roman formundaydı adeta, küçük bir kız çocuğunun halet-i ruhiyesine sinenleri anlattı, çoğu zaman da bizzat kız çocuğunun evreninde dolaştırdı bizi; kendi çocukluğu, ailesinin hikâyesi de epey zaman eşlikçisi oldu. Yeni sergisi "Kristal Küre" ise hikayenin yön değiştirdiğinin, bilhassa kızın büyüdüğü, net, gelecek tasavvuru olan, geçmiş hesaplaşmasının da layıkıyla yaşadığı anlamına geliyor.

10 yıl Berlin'de yaşayan, yedi yıl önce de İstanbul'a dönen Birecikligil için İstanbul her manada evin kendisi. Zaten bir yere gidecek gibi de değil; İstanbul'da bugün Beyoğlu'nda bir dans stüdyosunda, birkaç yüz insana, 1930'ların swing aleminde dans ritimlerini, Lindy hop'u öğretiyor. Dans etmek yetmiyor, bir de müzik işlerine takılıyor, trompet öğreniyor mesela... Böylesine renkli bir kişilik çıkınca karşımıza biz de uzun bir sohbetin içine düştük... Banu Birecikligil "Kristal Küre"nin yansımalarını anlattı.

"Kristal Küre"nin kehaneti mi var?

Kristal küreden geleceğe ve geçmişe bakılabiliyor ama geçmiş objektif ve net değilken gelecek sürekli değişiyor. Hayalleri de barındıran küre ruhun imgesi aslında...

Sergiyle hazırlanma, tuvalin başına

oturma, bitirme sürecini düşünürsek, siz bu zamanı nasıl geçiriyorsunuz?

Ruhsal durumumu çağrıştıran imgele-ri çizmek, not etmekle başlıyorum. Son yaptığım işlerden yola çıkıyorum. Sergilerimi farklı konseptler birbirinden ayırıyor. Çalıştıkça tarz, boyayı sürüş, içerik olarak da her şey birbirinin içinden çıkıyor. Sergilerim birbirinden kopuk değil, hikâye devam ediyor. Belli bir döneme kadar işlerim çocukluktan referanslarla ilerledi ama bir yolculuk gibi düşününce sem de, aslında kız çocuğu da büyüyor.

Kızın büyüdüğünü nasıl hissettiniz?

İşlerimi kendime ait hissetmem çocukluğa geri dönmeme oldu. Aile fotoğraflarını kullanmam, annemin çocukluğu, geçmişi aramak, geçmişte ne olduğunu anlamaya çalışmak, bir nevi travmayla yüzleşmek, o sis perdesini aralamaya çalışmak... Kendini arayışın imgeleri, o arayış tabii ki devam ediyor. Zamanla tanıyama ve anlamaya çalıştığım kız çocuğundan sorunlarını bildiğim ve anlatmak istediğim kızı doğru geliştirdi; dolaşısıyla da tuvalde yaşı büyüdü.

Sizin travmanız ne sizce?

Travma, çocukken bir şeyin gerçekte nasıl yaşadığından ziyade onu subjektif olarak nasıl algılamış olmanızla ilgili, hiç ağır bir şey olmamış olabilir ama çocukken onu öyle hissetmiş olabilirsin. Ailemle birlikte Almanya'ya taşındığımızda üç yaşındaydım... Sanırım yerinden edilme, ülke, çevre, dil de-

"Almanya'da yağı suya karıştırmaya çalışıyordum"

Epeydir İstanbul'dasınız.

İstanbul'da yaşamak nasıl geldi?

10 sene Berlin'deydim, bir sergi için sadece üç aylığına İstanbul'a gelmişim. O arada x-ist'in sanatçısı oldum. Bu arada ilk sergimi yaptım, sonra da kalmak istedim. Almanya'da gerçek anlamda mutlu olmadım. Orası her zaman bana ait olmadığını hissettirdi, Almanya'nın kültürel hayatına uyum sağlamıştım. Fakat Almanya'da sanki yağı suya karıştırmaya çalışıyordum, su yağı kusuyordu. Buraya dönünce ne kadar huzura erdiğimi fark ettim. Yedi yıldır da İstanbul'dayım.

ğıştırmenin de getirdiği şok bende bir yere ait olma isteği yarattı.

Resim, pentür hattında ilerlemek istemenizin sebebi ne?

1990'larda sanat eğitimi görmüş birçok ressam gibi benim de resmi sorguladığım bir dönem oldu. Ama bugün resmin eski gelenegini daha bir seviyorum. Son dönemlerde, öğrenciyken pek de ilgimi çekmeyen

“RESİMDEKİ KAHRAMANLAR SANKİ IŞIKSIZ BİR YERDE YAŞIYOR. BİLİNÇALTINA GİRDİKÇE KARANLIK BİR DÜNYAYA GİRDİM, PESİMİST BİR DÖNEM GEÇİRDİM. BUNUNLA BİRLİKTE FIRÇA VURUŞLARIM DA DAHA DÜZLEŞTİ.”

Ortaçağ, klasik resim sergilerini çok gezdim; resimde dürüst bir tavır var, sanat eseriyle el emeğinin arasında bir mücadele var, teke tek onunla uğraşma meselesi. Resim yapmayı hakikaten seviyorum.

Her resminizin kendine özgü plastik çözümlenmeleri, imgeleri arayışına paralel teknik buluşları oluyor mu?

Son sergilerimde ışığı kullanmıyorum. Resimdeki kahramanlar sanki ışıksız bir yerde yaşıyor. Güneş ışığı yok, bilinçaltına girdikçe karanlık bir dünyaya girdim, pesimist bir dönem geçirdim. Bununla birlikte fırça vuruşları da daha düzleşti. Sonuç itibarıyla dış dünyayı değil kendi benliğimin yansımalarını yapıyorum, kendi portremini yapıyorum, her bir figür bir fikrimin yansıması...

Resimlerinizde özellikle sürüngenler görüyoruz. Sürüngenlerin resminizdeki temsili nedir?

Sürüngenler çok eski hayvanlar. Ejderha büyüleyici bir yaratıktır mitlere göre, hem ilkel ve vahşi hem yaşlı ve bilge. Hepimizin içindeki keşfedilmeye değer karanlık, gizemli, unuttuğumuz rasyonel olmayan taraf. Bir hayvana dönüşme isteği aklın ötesine geçme isteğidir.

Hayatınızda dans, Lindy hop var...

Her zaman dans etmek istiyordum. Almanya'da çocuklara bale dersi veriyordum, beni de yaka paça götürürdü. Dansı çok sevdiiren bir giriş olmadı ama sonraki senelerde de hep dans etmek istiyordum. Ne olduğun da keşfedemiyordum. Birkaç yıl önce Berlin'de bir swing dans partisine denk geldim. Sanki evvelki hayatıma geri dönmüş gibi oldum. Sanki o müziği, o dansı biliyordum. Geri döndüğümde de o dansı burada aradım, hiç kimse bilmiyor. Sonunda ufak birileriyle tanıştım, bir çevre oluştu ve

Sanatçının "Düşüş" adlı tablosu.

üç yıldır da insanlara Lindy hop öğretiyorum. Çok mutluyum; müzik ve dans, insan ve evren arasındaki bağı dolaysız yoldan kuruyor. Diğer insanlarla ve evrenle bir hissettiriyor. Resim ise çok dolambaçlı bir yol, bir mesele varsa onun etrafında kırk kere dönerek ortaya koyabiliyorsun. Resim benim için hayatın travmasını anlattığım, aslında hayatın zor tarafını iyileştirme sürecim.

Lindy hop, rock'n roll'un atası gibi.

Evet, rock'n roll'un 30 yıl öncesi... Lindy hop New York Harlem'de 1920'lerde ortaya çıkıyor. İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar çok popüler, Avrupa'ya da geliyor. II. Dünya Savaşı'ndan sonra big band'ler ölüyor, caz farklı bir yere gidiyor, swing yerine çalınan Bebopla dans edilmiyor. Dans rock'n roll müziğiyle devam ediyor, sonunda da Lindy hop unutuluyor. Ancak Lindy hop '80'lerde geri dönüş yaşıyor, bugün özellikle Amerika ve Avrupa'nın her yerinde hızla yayılıyor... ■

Galeri x-ist

Bitiş tarihi: 26 Mayıs 2012
(0212) 291 77 84